

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1916. 9. szám.

Budapest, február 28.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐPIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A kitiltottak.

Irtó: Nyomozó.

III.

1910. év tavaszán vagyunk. A tavasz csakúgy pezseg az életkedvtől. Ember, állat a napsütéses szabadba kívánczik, a hol zöldül a fű s egymást kergeti a lombos ágakon a fecsegő rigó, közben teletármázza tilinkóhangu fütyölésével a virágba borult szőlőhegyet.

A budafoki dunaparton egy még fiatal, 17 évesnek látszó, kiéhezett, mosdatlan suhanc ténferreg. Tarkójára hátracsapott zokésapkája alól fésületlen, összezsapott baja a szemébe lóg. Néha-néha nagyokat nyel és sóvárogva tekintget hol jobbra, hol balra, majd hirtelen megakad lázas tekintete a tuleső parton ögyelgő emberek, a honnan valami csárda-féle épület elől zsirban piritott hagyma szagát hozza felé a lengedező szél.

A suhanc dühösen tekint át a széles folyón. Pár pillanatra meg is áll az izgató illatra, majd hirtelen, mintha kellemetlen érzéseket keltene benne az a tudat, hogy ott halpaprikás készül s ő részt nem vehet belőle, szinte haragosan megfordul és nagy léptekkel, majdnem sietve megindul az ellenkező irányba, a mintegy 3—400 lépésnyire levő füzes felé, hibetőleg azért, hogy evés helyett ott kialakja magát.

Már éppen végig akar nyulni a hívogató zöld pázsiton, mikor a szomszéd bokrok alól rákiabál valaki:

— Isten hozott Pista, de jól mehet a dolgod, hogy meg se látod a szegény embert!

— Szevasz Jóska! — szól vissza emez meglepetten, budapesti csibész akcentussal és látható örömmel sietve indul meg a hozzá korra és termetre hasonló suhanc felé, a ki odaérkezve felegyenesedik fektéből és összeölelkezve, jól megropogtatják egymás derekát. Majd végignéznek egymáson szótlanul, mint a kik régóta nem látták egymást és a viszontlátás jóleső hatása alatt nem találnak szavakat örömük kifejezésére.

Végre is a jövevény szólal meg:

— Éhes vagyok pajtás, már szinte bögőnek nézem az eget, nem ettem tegnap délután óta, pedig akkor se igen laktam jól — hadarja egy szuszra. — És a mi a legrosszabb, nincs egy megveszekedett vasam se, hogy vehetnék valamit — folytatja tovább a panaszkodást.

— No akkor jól imádkoztál máma, pajtás, mert sohasé találhattál volna jobb kedvemben. — vigasztalta pajtását a Jóskának nevezett. — Van nálam *lové* (pénz) is egy kevés, hát csak rajta, sietve, menjünk a Szepi bácsihoz, majd akad ott valami harapni való, habár ebéd után vagyunk is és egy pár spriczer mellett majd elcsövegphetünk budapesti emlékeinkről.

Azzal szót se várva, karonfogta a pajtását s a vasuti síneken keresztül megindult vele a mintegy öt percznyi távolságban levő kocsmá felé, mondván:

— Addig pedig neze gyujts rá egy cigarettára és lufolj egy kicsit!

A kocsmái ügynövezett kerthelyiség ezuttal még üres volt. A munkások a kik oda szoktak járni, még a gyárakban voltak. Csak egyedül ült a Szepi bácsi az egyik asztalnál s két tenyerébe támasztva fejét, szundikált. Az érkezők kopogására azonban hirtelen felugrott és nevetve kezelt a Jóskával, a ki a lusta, álmos kocsmárosokra czélzó csipős megjegyzéssel köszöntötte őt; majd a rendelést átvéve, csakhamar pár szafaládával, kenyérral és egy üveg borral tért vissza, s a két suhanc elé helyezvén ezeket, mindjárt magokra is hagyta őket, mint a ki tudja, hogy a kocsmárosnak se illik mindent meghallgatni.

— Hát most már egyél Pista! — biztatta pajtását a vendéglátó czimbora. Amaz hozzá is látott derekasan, két pofára; nyelte egymásra, szinte rágatlanul a falatokat, se keze, se szája nem pihent egy pillanatra sem s pár percz alatt eltűnt a tányérról a szafaládé, kenyér minden s akkor a pajtásához koccintott poharát fenéig ürítvén, két tenyerét nadrágjához dörzsölve, mondá:

— Most már kész vagyok veled kibékülni Jóska! És kezdetét vette a kérdezősködés mind a két részről.

Az erre következő párbeszédből megtudhatjuk, hogy az éhes suhanc Juracska Szokol István javítóintézeti szökővény, a ki harmadszori szökése alatt elkövetett tolvajlásai miatt kapott büntetése után, mint teljesen javíthatatlan, az intézetbe vissza nem fogadtatván, Budapestben maradt s ott a véletlen meg a hajléktalanság összehozta őt a hozzá hasonlóan csavargásban élő Németh Jóskával a Városligetben. Szülőtlén árva volt mind a kettő. Utóbbinak csak annyiban volt jobb a helyzete, hogy ha szorult helyzetbe került, meglátogatta

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általában

elismert legjobb gyármunkákkal

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

ca. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 9. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsereklése. — Árjegyzék minden hangszer ől külön köldeték.

ezot és hirt adott a rendőrségnek. Két rendőr hamarosan elővette, elégtelen igazolás miatt, a két gyanúsítottat, de mert nem tudtak velök dűlőre jutni, értesítették Kalik József őrmestert, akkori soroksári őrsparancsnokot, hogy vegye át őket, hátha lehet velök valamit csinálni.

A felhozott gyanu még igen gyenge volt ugyan arra, hogy a két ismeretlen suhanczot akár a soroksári betörésekkel, akár más törvényellenes cselekménnyel meg lehessen az alapon gyanúsítani, de egy ügyes fogással megerősítette azt Kalik őrmester és ugyanazzal felderítette a kikérdezéskor gyakran ellentmondásba keveredett két suhancz személyazonosságát is, a mennyiben bekísérte őket a fővárosba s ott a rendőrségnél megtudott mindent, a mire egyelőre szüksége volt.

Ezután már csak az lett volna hátra, hogy a tartózkodási helyüket megállapíthassa. Ezt azonban a két suhancz sehogysem akarta elárulni, azzal védekezvén, hogy nyári időben az olyan hazátlanoknak, mint ők, minden bokor szállást ad.

Öltözködésük azonban ellentmondott ez állításuknak, Kalik őrmester tehát Csepelre mint s ott kipuhatolván Németh Jóska fivérének a lakását s érthető szándékkal meggyanúsította a községházára hivatott embert, hogy őscsésével összejáratva részt vett a betörésekben.

A hűntetlen előéletű és a tölténygyárban is jó magaviseletűnek állított ember hevesen tiltakozott a meggyanúsítás ellen és kijelentette, hogy a hazatolonczolt őcsese pár nap mulva elment tőle, attól kezdve nála nem járt és csak véletlenül tudta meg, hogy Budafokon lakik valahol.

Ez ugyan nem felelt egészen a valóságnak, mert később kiderült, hogy járt nála a Jóska gyerek egy párszor látogatóba, de mert közelebbről egyszer sem jelölte meg a lakását előtők, hát igaza volt a bátyjának, hogy a lakást a mondottaknál jobban meghatározni nem tudja. Erre pedig okvetlen szüksége volt az őrmesternek, mert csak az ott ta tandó házkutatás eredményétől remélte, hogy határozottabb irányt ad a nyomozásnak.

Budafokon kezdett tehát a keresett lakás után puhatolni, de mivel az ottani rendőrség sem tudott ez irányban nyomravezető adattal szolgálni, idegenek pedig nem igen akartak a dologba beleavatkozni, hát eleinte sehogysem ment a dolog. Végre is egy fuvaroskocsistól, a ki látásból ismerte a két suhanczot, titoktartás ígérete mellett, megtudták nevezettek lakását.

A két gyanúsított még odakisértetéskor is tagadta, hogy ott laktak volna, de háziasszonyuk ama hosszas sopánkozás közben tett kijelentésére, hogy több mint három hónap óta nálók laknak, de ők sohasem vették észre, hogy valami rosszat tettek volna stb., beismerték, hogy csakugyan az volt a lakásuk.

A szoba átkutatása következett ezután és ez megadta a teljes felvilágosítást a nyomozás további folytatására.

A szalmazsákból előkerült egy vászonzacskóban egy

kisebb szakajtó aprópénz, 2, 10 és 20 filléres, a szoba sarkában és az ágy alatt egy csapat likőrös üveg, a fogason talált s a betöréseknél használt felsőruhák s ezek zsebében néhány villamos- és vasuti menetjegy.

A sok aprópénz maga is elég lett volna a két suhancz elleni gyanu megerősítésére, de segített ezt bizonyosbba tenni a villamos- és vasuti menetjegyek csoportja is, a melyek átlukasztott számaiból, illetve kiadási napjaiból szépen ki lehetett olvasni, hogy mely napon merre és hol járt a két gyanúsított. Tetteségük bizonyítására szolgált még az a csapat likőrös üveg is. Mert, ha a felkeresett károsok nem is foghatták rá határozottan, hogy azok egyike vagy másika éppen tőlök lopatott el, annyit állítottak és az illetékos őrsök fogalmazványaiából is kivehető volt, hogy olyan készítményű és czéglírással ellátott pálinkás vagy likőrös üvegek voltak az egyik vagy másik helyről ellopott tárgyak között.

Mint hogy pedig a betörések szomszédos őrsök székelyén történtek s úgyszólván mindenik őrs tudott a másik helyen történekről, lassacskán kiderült mind a 20 betörés. Végül már maguk a suhanczok, csak hogy sietesség az eljárás befejezését, megunva a sok ide-oda kísérgetést, maguk beismerték előre, mihelyt újabb helyre kellett menni, hogy ezt is, meg amazt is ők követték el.

Beismerték azt is, hogy a lopott élelmiszereket és italműveket — kevés kivétellel — mind magok fogyasztották el. A hiányzó pénzüsszeget pedig, a mely szép összegre rugott, elmulatták és ruházatra, mosatásra kiadták. Megvolt még a négy karperecz is, a melynek elzalogosítására, miután mindig elegendő pénzzel rendelkeztek, nem volt szükség.

Igy aztán, ha be is vált a Németh Jóska jóvendölése, hogy lesz még ő rájuk jó idő, ha ügyesek lesznek és keveset alusznak, viszont nem menekültek meg az oly rövid ideig tartó jólét következményeitől sem, mert a bíróság büntetett előéletüket, valamint erkölcsi és értelmi fejlettségüket tekintve, egyiket négy, másikat négy és félévi fegyházra ítélte el s ekként megszabadította tőlük jó időre a főváros környékének lakosságát.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A hű cseléd.

Írta: (—bó.)

Mult évben olvastuk e lap hasábjain, hogy Haasz Antal nagybányai földbirtokos 500 koronát adományozott a csendőrségi internátus javára. Ennek története van. Ezt fogom most elmondani.

1913. évi július hó 17-én egy csunyán boros éjjelen könnyű homokfutó kocsi állt meg a magyarbányai csendőrlaktanya előtt. A kocsi elé fogott két jó mezőhegyesi csupa tajték, testükből sűrű ködpárák szállanak el a liúvós éjben, inaik remegnek, látzók, hogy sürgős

A Ilimanovai esutatór.

lehetett utja a kocsiban ülő két embernek, kiknek alig van emberi formájuk a sebes hajtás folytán rájuk csapódott nyulós, ragados sártól.

Még a kocsi jóformán meg sem állt, már leugrott arról az egyik, Haasz Béla, a fenti földbirtokos öccse: és pár pillanat múlva bántó csilingeléssel szól a lak-tanya hevesen megrántott éjjeli csengője. Kisvártatva nyílik a kapu és hangos „jó estét”-tel tűnik el a csengető a kaszárnya csendes falai között. De csakhamar ismét nyikorog a zár és két csendőr kíséretében megjelenik Haasz Béla a kapuban. Felülnek mindannyian a kocsira és rövid idő múlva már messze hallatszik a gyorsan űgető lovak vidám prűszkölése.

— Örmester úr, — kezdi Haasz, — nagy hirtelen még nem is mondhattam el, hogy mi is történt? Igértem, hogy a kocsin mindent meg fognak tudni. Hallják csak tehát az urak! Az mégis rettenetes, hogy tolvajokat melenget az ember a keblén. Ugy van, nem is lehetett senki más a tettes, mint a belső cselédek. A kigyók!

— De Haasz úr, az Istenért, mondja már, mi és hogy történt, — szakítja félbe Tóth-Kása örmester a kárvallott gazdát, — mert mindjárt a helyszínén vagyunk és akkorra már mégis szeretnénk tudni, hogy miért is kellett félbeszakítani csendes szendergésünket?

— Hát az történt, — kapja el mohón a szót a kérdezett, — hogy ez éjjel 11 óráig az irodámból ellop-ták kis kézi vaspénztárunkat, azt feltörték és abból 2362 korona 21 fillért elemeltek a gazok.

— De hát kik azok a gazok? Van Haasz úrnak valakire gyanuja a cselédek közül, mert előbb mintha ilyes-félet emlegetett volna, — kezdi a dolgot foszegetni az örmester.

— Van, és pedig a szobaleányra és szakácsnőre, mert ezek látták, hogy pénzt tettem a vaskazettába és arról senki más nem tudhatott — válaszolt Haasz.

Közben megérkeztek a helyszínére, hol az örmester imígy állapította meg a tényeket:

Julius hó 16-án délután Haasz Béla egy pénzeslevelet kapott és azt a kis vaskazettába tette, melynek a szobaleány szemtanuja volt. Ugyancsak aznapon fizetett Haasz a szakácsnőnek, tehát ez is láthatta a pénzkészletet. Julius hó 17-én Haasz a majoros gazdának az iroda előtt kiadta a másnapi rendelkezést, minekutána az udvarra vezető folyosó ajtaját bezárta, a kulcsot bennhagyva a zárban. Ezek után Haasz a folyosó másaik végében levő társasághoz ment. Később a társaság az ebédlőbe vonult, de a folyosóra nyíló ajtó nyitva maradt és ott a nagy fali függőlámpa is teljes fény-nyel égett, így az irodához idegen észrevétlenül nem közeledhetett.

Tíz óra után a szobaleány azon kellemetlen hírrel lepte meg a társaságot, hogy a kis vasládát feltörve és kifosztva az udvaron a konyhaajtó előtt találták a szakácsnővel.

A tettes a ládát a folyosó belülről bezárt ajtaján vitte ki az udvarra, mely ajtó a hír közlésekor tárva-nyitva

volt. Kivülről tehát senki azon be nem jöhetett, idegen a folyosón — észrevétlenül — az irodához nem mehe-tett.

A szobaleány tagadta, hogy a folyosó ajtaját kinyitotta volna. A lopásról nem tud semmit, azt csak a szakácsnőtől tudta meg, a ki a felfedezett ládához odavezette. Előadta még, hogy a szakácsnő a lopás estéjén gyomor-fájásról panaszkodva, többször kiment a konyhából és az július hó 16-ig egy Pápai nevű embert rejtegetett magánál, kit férjének adott ki, de később kiszült, hogy az a kedvese volt.

A szakácsnő mindezt beismerte, de tagadta, hogy a ládát ő vagy kedvese törte volna fel.

Mivel idegen belülről a folyosó ajtaját ki nem nyit-hatta, az látszott kézenfekvőnek, hogy a lopást e két nő, Pápaival egyetemben, követték el.

A helyszini szemle illetően való megállapítása után a nevezett cselédek minden motyója alaposan átmotozta-tott, Pápai őrizetbevételére és vidéken levő lakása átkuta-tására is minden intézkedés megtétetett, de eredmény csak nem akart lenni.

A nyomozás későbbi fonalán komplikálta a dolgot Kos-tyál irnok amaz utólagos előadása, hogy július hó 17-én este kilencz óra körül a folyosó nyitott ajtajában a szobaleányt látta az udvar felé kémlelni, mit aztán a szobaleány is beismert azzal, hogy az irodában az ágya-lás befejezése után a bezárt folyosó ajtaját kinyitotta és azon át leskelődött, mert legényeket várt magához. Az ajtó kinyitását eddig azért tagadta, mert restelte volna a kinyitás okát bevallani. A szobaleány még hozzátette azt is, hogy az ajtót, mert hívták, nagy siet-ségében nyitva felejtette.

A szobaleány e beismerésével lát tere nyílt most már a tettes személyét illetőleg a kombinálgatásnak. Merész-ség lett volna ezután csak azt állítani, hogy a cselédek voltak mégis a tettesek.

Hát bizony e nem várt körülmény nagyon is holt pontra juttatta a nyomozást.

Talán bárki is elejtette volna a gyanút a cselédek ellen, de nem az első gondolathoz szívésen ragaszkodni szokott Tóth-Kása örmester. A szobaleány és szakácsnő bűnösségében most már ő sem hitt feltétlenül, de hogy a viszonyokkal teljesen ismerős egyén követte el a vak-merő tettet, abból nem engedett. Mert — úgy gon-dolta — egy teljességgel idegen ember nem manipulál a ládával, azt feltörése után nem hozza vissza a kony-haajtó elé, hogy még nyakon is csipjék, hanem a fel-feszített ládát csak olyan egyén rakhatta a konyha elé, a kinek ottani megjelenése a háziak előtt semmiképen sem lehet gyanús.

Kik hát ezek az emberek? Az irnok, a majorosgazda és a mezőőr. Mindhárman nagyon is befontesek a kastély körül, mindannyian tudták, hogy a fiatal Haasz július 18-án ökröket akar vásárolni, tehát nagyobb pénznek kell a háznál lenni, a tetteseket ezek között kell tehát még keresni, vélte Tóth-Kása örmester.

Csafa utáni.

De az őrmesternek ugyancsak ragaszkodni kellett ez okos gondolatához, mert a gyanuját megismert öreg földbirtokos: Haasz Antal, az ellen teljes határozottsággal tiltakozott azzal, hogy mind a három egyén feltétlen bizalmát bírja.

— Hogy is gondolhat olyat az őrmester ur, fordult a földbirtokos ismételt méltatlankodással Tóth-Kásához, hogy e régi embereim ily aljas tettekre képesek lennének? Nézze ez a Sütő (a mezőőr), ez az egyszerű esős, ez is egy rendkívül derék ember, csak javamat akarja, hisz számtalanszor megtörtént, hogy ébredésemet az elfogott fa- és dohánytolvajokkal várta kastélyom előtt. Ugyanugyan, az ilyen emberek csak nem törhetnek velemre?

Az őrmester sunyi pislogással igazságot adott a gazdának, de már magában azon tündődött, hogy a három között melyik lehet a tettes?

Elhatározta, hogy e három egyén előéletét a legapróbb részletekig kipuhatozza. Végig is csinálta e hosszadalmas, nagy türelmet és fáradságot igénylő munkát. Az irnok és a gazda tisztán kerültek ki a minden esinjukat-binjukat felszínre vető kohóból, de annál lesújtóbb híreket hozott a telegramm Sütő József mezőőrrel, mert kisült rá, hogy a katonaságnál egyhavi, a polgári életben pedig hat havi börtönt ült már lopásért.

— Ez most már igazán az én emberem, — örvendett befelé az őrmester.

Mindjárt elébe is tárta Sütőnek viselt dolgait, de persze annak eszéig sem volt azokat beismerni. A táviratok felmutatására mégis meghökken a jobbnak látta a lopásokat vállalni, azokat ifjúkori megtévelyedéseknek jelezve. A láda ellopásáról azonban hallani sem akart. De fogta már az őrmester. Kibuvónak azt a mesét találta ki, hogy a lopás éjjelén egy barnaruhás gyanús kinézésű embert látott a kastély körül ólálkodni. De hogy azt esős léte mért nem üldözte és fogta el, annak már nem tudta okát adni.

A házkutatás elkerülhetetlen volt. Az meg is tartatott, a pénz nem, hanem három balta őrizet alá került, melyek közül egyiknek a foka éppen beleillett a vasládán ejtett sérülésbe. Eme fontos körülmény oly rikítóan a bünyőség mellett szólt, hogy a további tagadás czéltalan lett volna. Ezt Sütő is látta és meg azért, mert bizott gazdája jószívűségében, annak bocsánatát remélendő, beismerte, hogy a ládát a nyitva talált folyosó-ajtón ő lopta ki, ő vágta fel az őrizetbe vett, baltával és a pénzt abból kivéve, a ládát a konyhaajtó elé tette oly czélből, hogy a gyanút a nőcselédre bárítsa. A pénzre azt vallotta, hogy az a feleségénél van.

Az asszony e herce-burca alatt apjának az oroszúzi határban levő tanya-jára húzódott. Sűrű cseppekben esett az eső e nagy napon, de mi tartotta volna vissza az őrmestert attól, hogy végre az egy hónapig tartó nyomozásával révbe jusszon? Sütővel azonnal kocsira ülve, nyakig érő alföldi sárban az asszonyhoz hajtatott. Az éjjel egy órakor álmából felvert feleség még e szokatlan időben és körülmények között is megtartotta lélekjelen-

létét, merészen tagadta, hogy a pénzről tudna. Csak mikor a csendőrök mögül előbujt, megbilincselte, bőrig ázott ura szánalmas alakját meglátta, ismerte be, hogy a pénz a lakásukon a sertésöl cziroktetejébe van eldugva.

A förtelmes idő daczára jóformán diadalmenetben hajtatott be az őrmester a majorba, hol a pusztu aprajánagyja égő kíváncsisággal leste a csendőrök megneszel, utjának sikerét. A kocsit egyenest az ől mellé állott, melynek tetejéből az őrmester kis vártatva jóleső örömmel húzott ki egy fehér kendőt, a melyben az ellopott pénz egy fillérig elő is találtatott. Furesának látszott, hogy a kendő csupa kukoriczadarás, mire az asszony előadta, hogy a házkutatásnál a pénz a kendőben a bizók leáztatott darájába volt eldugva.

— Hogy én erre nem gondoltam? Ha soha nem is, de akkor igazán szereltem volna magamat nyakon verni — mondá később jóbarátainak az őrmester. Mily csekélységen fordul is meg az eredmény?

De evvel még nem volt vége Sütő József mezőőr hínei lajstromának. A megindított lavina ment most már magától is. Ráderült Sütőre nagymonnyiségű — évek óta tartó — buza, árpa, kukoricza és dohánylopás. Átkulesok segélyével dézsmálta e hü ember gazdája éléskamráját, padlását, magtárát és dohánypajtáját. Felgyújtta gazdája hat dohánypajtáját, melyekben mintegy 50 ezer korona árú dohány égett el, mind csak azért, hogy a nagy hiányt fel ne fedezhessék. Persze itt is ő volt az első, a ki, gazdája szemeláltára, a legbuzgóbban igyekezett az oltásoknál.

Kiderült e jó eselédre 14 lopás, töméntelen kihágás és magával rántott 28 orgazdát.

A büntettek terén ez igazán monstruózus rekord öt évi és hat havi fegybüzzel lett honorálva.

— No őrmester ur, köszönöm a tanítást, — szorongatta gaz hívének leleplezése alkalmából Tóth-Kása kezét a szörnyűségesen meglepett gazda. Megtanított rá, hogy a »bizalom« egy drága kincs, mit nem lehet csak oly könnyelműen osztogatni! E tudat nekem, — mint gazdálkodó embernek — rendkívül sokat ér. Még egyszer köszönöm!

Ez a története annak az 500 koronás adománynak.

Tanulság pedig e nyomozásból az, hogy az áhítatos ragaszkodás egy alappal biro gondolathoz ritkán marad a kivételben eredmény nélkül.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A fegyverbarátság.

Egyik nagy német napilap, a »Berliner Tageblatt« szép cikket közöl »Fegyverbarátság« czímen k. v. Schmidt-Pauli tollából, melyet itt alább érdemesnek tartunk mi is lenyomatni azon lelkei részei miatt, melyekben a magyar katonákról emlékezik meg. A cikk így szól:

— Fegyverbarátság. Ez a szó egyidős az emberiséggel. Vérel irták a történetét. A bátrak szava, melyet hűség világitott, halál koronázott meg.

Gyermekkorunkban olvastunk, ifju korunkban álmodtunk róla. De sohase hittük volna, hogy meg is érjük. És most, hogy mégis megértük, lelkünk gyökeréig megrendített és szinte áldásnak érezzük.

Nem beszélek most a magunk hadseregének keretén belül levő fegyverbarátságról, a mi ép oly felségesen egyszerű, mint a milyen egyszerűen német.

Nem beszélek a sebesültekről és betegekről, a kik — tisztok és legénység egyaránt — a nagyvárosok utcáin oly megértően, komolyan és barátságosan köszöntik egymást közös hazájuk tudatában, a mit csataternek hívának és közös reménységgel, melynek győzete a neve.

Arról a fegyverbarátságról írok, mely ennél is mélyebben ható, mert távol hazánktól, idegen hadsereg körében élvettük, a vitéz osztrákokkal és a lovagias magyarokkal való fegyverbarátságról.

Kicsinyben, nagyban egyaránt él és virul ez!

A krakói harcokban, a mikor német csapataink vállvetve harcoltak a császári és királyi seregekkel, — milyen egyszerűen bevált ez a fegyverbarátság!

A mikor a mi divíziókat a sötét decemberi napokban Rajbrot előtt az a veszedelem fenyegette, hogy jobbszárnyát átkarolják, milyen halálmegvető bátorsággal szállt szembe az osztrák-magyar brigád, melyet az emlékezetes 597. számú magaslatról küldtek támogatására, a túlerőben levő oroszokkal. És viszont, a mikor ezt a brigádot fenyegette a szétszórás veszedelme, a legsürgelőbb időben mint rohantak a mi csapataink a brigád segítségére! Mikor pedig a Lososina völgyében az oroszok nagy erővel nyomultak előre, hogy hátha támadják a szövetséges csapatokat, hej! micsoda magyar ellentámadás volt az Limanovánál, mely biztosította a hátunkat.

A huszárok leszálltak lovaikról és puskatussal rohantak a gyilkos tüzelésben az ellenségre. Puskatussal verték ki a vitéz Nádasdy-huszárok az ellent lövészárkaiból, vagy ott verték agyon őket az árokban. Fájdalmas napja volt ez az ezrednek. Ezredese és sok hős katonája hunyta le örökre a szemét. De egyben diadalmas napja, a mely ragyogó betűkkel lesz feljegyezve a háború bösi krónikájában.

Igy segítik és támogatják egymást hadseregek, hadosztályok, ezredek. De a testvériség nagy gondolata minden embert hatalmába ejt.

Igy segítenek tebat egymáson kicsinyben is. Csakhogy az egyes esetekben még világosabban kifejezésre jut ez az érzés s még közelebb fér szívéinkböz.

Arra a tirolai császárvadászra gondolok, a ki egy sebesült német tisztet nem hagyott el a bóborította hegyek között, hogy az ellenség kezére ne jusson. Inkább három órán át czipelte a hátán, három hosszú és veszélyes órán sziklahasadékokon és völgyeken át.

A magyar huszárok kicsiny táborfüzeire gondolok, a hová halálrafaradtan és kiéhezetten döltek le s ahol jószívü emberek gondoskodtak a német bajtársakról. Bár nekik maguknak is csak néhány cigarettájuk, kevés kenyerek és teájuk volt, utolsó falatjukat is odaadták, hogy a hidegben és fagyban enyhülést szeressenek nekünk.

Megható csoportképekre gondolok csata után a lövészárkokban, a hol egymás mellett feküdtek a németek és osztrákok, hű fegyverbarátságot tartván még a balálban is.

Különösen egy kép maradt meg az emlékezetemben. Ragyogóbb bizonyosság ez minden testvéri fegyvertény-nél, a miről annyit olvastunk.

Virradatok történt. Még köd ült a völgyön. Kantáron vezetve lovaikat, járőrünk lehetetlen uton kúszott fölfelé.

A körben az első napsugarak sugárözönében feltűnik egy osztrák dragonyos tiszt alakja. Elegáns karcsu lovasalak, a milyen akárhány akad az osztrák és magyar lovastisztek között, — vörös nadrágban, két aranyasinóros kabátban. Csak a dragonyos sisakja hiányzik. Helyette véres kendő borítja bomlokát. Balkezevel a lovát vezeti, jobbával egy súlyosan sebesült német gyalogost támogat, hogy ki ne csúszson a nyeregből.

A mikor meglátott bennünket, sápadt, fáradt arca hirtelen felderült.

Messziről intett nekünk: sokáig már aligha bírta volna.

Épen annyi időnk van még, hogy leemeljük a lóról ezután kis időre egészen elhagyadt.

Ellátuk őket harral és hideg feketekávéval, mire rövidesen magukhoz térnek és a követezőket mondják ol nekünk:

— Az előző estén a fiatal osztrák tiszt parancsörtszti lovagláról visszatértében egy ritkásan lövéseket hallott. (Vatosan folytatta útját s rövidesen bárom főnyi német telefonőrzaratot látott, a kiket bús-buszonót gyalogos kozák támadott meg. Két német, mielőtt ráeszmélt volna a támadásra, elesett. A barmadik, a kit a német tiszt elkísért hozzánk, egy árokban hasalva, a legnagyobb lelkingugalommal viszonozta a mindenünnen feléje zúduló golyókat, úgy hogy az ellenséges csapat közelébe se merészkedett. A tiszt sebesen leszökik lováról, megtévesztésül nébány vezényszót harog az erdőbe, azután elsütvén revolverét, német bajtársához ugrik az árokba. Ott golyó suolja a bomlokát s nébány pereze elkábul. A mikor felocsudik aléltségéből, azt látja, hogy a csel sikerült. A kozákok kerekelt oldottak.

Azután kölcsönösen bekötözik egymás sebeit, — az osztrák hadnagy és a német önkéntes, a kinek térdkalácsát zúzta össze a golyó. A hadnagy lovára emeli a németet, — így ballagnak tova az éjszakában, pihe-nés nélkül, mert az önkéntes sok vért vesztett és sebet alaposabban be kellene kötözni.

Egyszerű történet, mint sok más, a mi nem kelt feltűnést, pedig annyi önfeláldozás és hősiesség sugárzik belőle. Hisz ez mind oly természetes — katonák között...

Am a kép mégis felejthetetlen marad, — a mint testvériszeretettel egyesülve felbukkannak a hajnali ködből, a fiatal osztrák tiszt véres kendővel a fején, gyalogosan s a nyeregben a sápadt német katona.

— Gróf ... burg badnagy — így mutatkozott be az osztrák tiszt. A név hasonló bangzása nélkül is Schiller «Habsburg grófjára» gondolunk.

Csakhogy ez esethen a fiatal gróf maga is megsebesült s itt nem folyón való átkelésről volt szó, hanem vaksötét, bosszú és fáradaágos éjszakáról. És a lovon nem pap ült a szentséggel, hanem egy szerény kis önkéntes, egy német néptanító, — senki más, csak egy fegyvertárs.

Fegyverbarátság, — mennyi erő áramlik e szóból. Vakító románység, erős hit. Hit a győzelemben!

E hitet bárom hűszke zászló birdeti. Ob mi felségesen lobognak együtt a sors szélviharában: a fekete-sárga, a piros-fehér-zöld és a fekete-fehér-piros!

KÉPEINKHEZ.

Harcztéri képek.

A jelen számunkban közreadott képek a limanovói csatateret három különféle változatban állítják olvasóink elé. Az egyik képen még csak a készülődés jelei lát-

szanak, a mint az oroszok előre észrevett támadásának visszavetésére elkészülve, ledöntött fákkal megerősített fedezékeket készítenek bős csapataink. A levegőben már szinte érezhetők a napok óta várt orosz támadás jelenségei: harczi zajt, az előrenyomuló orosz csapatok robajának bangját hozza előcsapataink felé a sivitő téli szél s a fagyasztó zivatarban kavargó hópelyhek mintha előhírnökei lettek volna a bekövetkezett limanovai csatának, a melyet e mostani háborunk egyik ki-magasló győzelmeként fog emlékünke idézni a történelem hosszú időkig.

Másik képünk már az ugyanott folyamatban volt ádáz harc egy részletéről való felvétel. Honvédbuszárok fekszenek ott a lövészárokban. Leszorultak a lovakról, oda kellett menniök a gyalogság mellé a fedezékekbe, sőt bevontuk utánok még a tartalékként beosztott öreg népfölkelőket is, mert az oroszok, hogy csapataink mindenfelől szorító érzgyűrűjét áttörhessék és Krakó felé szabad utat nyerhessenek, nagy erőket összpontosítottak a limanovai támadáshoz.

Törekvésük azonban teljesen sikertelen maradt. Támadásaikat visszavertük minden vonalon. Erőszakos offenzívájuk mint kösziklén, úgy tört meg hős csapataink ellenállásán, sőt a mieink részére érkezett segélyes csapatok nyomása alatt az egész vonalon vissza kellett vonulniök, a mikor is óriási veszteségek árán kellett csapataink részére átengedni a rájuk nézve gyászos emlékkévé vált limanovai csatateret s a lehető leggyorsabban kellett menekülniök a mindenfelől fenyegető körülzárás veszélye elől.

Ennek a ránk nézve győzedelmes omlékú csataternek csak egy nagyon kis részlete az, a mely harmadik képünkön hullákkal terítve tárja olvasóink elé a limanovai csata borzalmasságát, de az ádáz harcnak e csekély területen látható nyomaiból is következtethető, hogy milyen veszteséggel járhatott az mind a két félre, de különösen az oroszra nézve, a melynek erőszakosan előretolt egész csapatai omlottak össze nebez ágyúink öldöklő tüzeiben és csapataink többször ismételt ellenállhatatlan rohamainak pusztító hatása alatt. A környékbeli lakosságnak bizony napokig tartó munkát adott, míg a hullák ezreit eltakaríthatták a vérrel öntözött fagyos föld alá. De győzelmünk biztosítva volt.

HIREK.

Harc a katonaszökevényekkel. Január 22-én Nagy Sándor csendőr és Filimon Tódor népfölkelőből állott járőr azzal vezényeltetett ki az uncsukfalvai őrsről rendes szolgálatba, hogy egy őrjárat leportyázása közben, a guraápilori őrsnek egy táviratot kézbesítsen. A guraápilori őrsre d. u. 3/6 órakor megérkezvén, a táviratot kézbesítette és előírt nagy pibenójét megtartotta és d. u. 12 órakor felszerelt, hogy szolgálatát tovább folytassa, azonban kénytelen volt rövid kísérletezés után visszatérni, mert a nagy sötétségben a nagy hó miatt csuszós, meredek hegyi ösvényen az a veszély fenyegette, hogy a mélységbe zuhan. Másnap d. e. 5 órakor szolgálatát megkezdvén, alig haladt néhány lépést, midőn Nagy Sándor csendőr a frissen esett hóban lábnyomokat vett észre, a melyek nem a havason levő olábok által viselt lábbeli, hanem katonabakancs nyomaihoz hasonlítottak. Erre visszatért a guraápilori őrsre és ott ezen észleletét Haró Ferencz őrsvezető cz. őrmester, őrsparancsnoknak jelentette, a ki magát, Boros Gábor és Sándor Imre csendőröket nyomban

szolgálatba vezényelte. Az így egyesült járőr nyomokon haladva, d. e. 7 órakor a guraápilori raktárhoz ért, a hol Brunasso Alfréd raktáros előadta, hogy néhány órával a járőr érkezése előtt, három egyenruhás fegyvertelen katona lépett a raktárba, a kik közül az egyik szakaszvezetői rendfokozatot viselt és különféle élelmiszere vásárlása után, a Lunka Berhina-havas irányában eltávoztak. A katonák lábnyomait tovább követve, d. u. 5 óra tájban elérkezett a járőr a Berhina-havasra, hol gróf Kinsky Denkó lengyelországi földbirtokosnak volt egy 11 szobás vadászbáza. Ezen vadászház előtt, mintegy 1 1/2 km. távolságban a katonák lábnyomai az utról letértek és a patakba vezettek. A járőr a nyomokon tovább haladva, a patakba tért be s a vízben a vadászlakot körülbelül 40 lépésre megközelítette. Itt a vadászlakot sűrű fenyőerdő veszi körül s az épület csak egészen közletről, mintegy 40 lépésről látható. A mint a vadászlakot a járőr megpillantotta, megállott, mert itt a nyomok is a patakából ki, a vadászlak felé vezettek s tanakodni kezdett, hogy miként közelíthetné meg észrevétlenül a vadászlakot. Alig állott azonban itt egy néhány pillanatig, midőn a vadászlakból egy lövés dördült el, mire a járőr a patakban jó fedezéket találva, gyorsan rajvonalba fejlődött, miközben több lövés dördült el. A járőr a tüzelést szintén megkezdte, de mivel célpontot nem látott, a nyitva álló három ablakra és ajtóra irányították lövedékeiket. Néhány lövés után az ajtó egyszerre felpattant s azon mintegy 15 fegyveres katona kirohant s a vadászlak előtti zárt folyosón fedezékben elhelyezkedett. Ezen kirohanás közben folytatódott az ablakokból a lövöldözés, de azt csakhamar a kirohantak vették át. Boros Gábor csendőr, a ki a rajvonat szárnyán, a vadászlakhoz legközelebb volt, román nyelven ismételt felhívta a katonákat, hogy adják meg magukat, erre a válasz azonban csak a lövöldözés fokozása volt. Rövid csatározás után Boros csendőr elkiáltotta magát: „Jaj! meglőtték!”, mire a katonák közül valaki ismételt „Feuer!”-t vezényelt és a járőrt valósággal elárasztotta lövedékeivel. A járőr látván a túlerőt, kénytelen volt visszahúzódni, a hol jobb fedezéket talált. Bár Haró őrmester és Nagy Sándor csendőr is ismételt odakiáltottak Boros csendőrnek, hogy húzódjék vissza, az nem mozdult. A járőr az új fedezék elfoglalása után újból megkezdte tüzelését, a mit a katonák élénken viszonoztak. Közben azonban a vadászlakból nagy robbanás hallatszott s az belülről minden pontján égni kezdett. Időközben csaknem teljesen besötétedvén s a katonák folytonosan „Hurrá!” kiáltásokat hallattak, de főleg, mivel a járőr által alkotott rajvonat mindkét szárnyán hangok voltak hallhatók, ne hogy a túlerőben levő katonák által elfogások, a járőr a fenyőfák fedezete alatt visszavonulni volt kénytelen és a vadászlaktól mintegy 7-800 lépésnyire újból állást foglalt, azon reményben, hogy a katonák őket üldözni fogják és ott könnyebben rajtuk üthetnek. Minthogy azonban d. u. 9 óráig a katonák nem mutatkoztak, a járőr tagjai az időközben felkerekedett igen nagy erejű hóviharban elfoglalt állását tovább nem tarthatta, egyébként is teljesen el voltak csigázva egyrészt a nagy hidegtől, másrészt pedig az éhségtől, de lábuk is teljesen átázott a patakban történt menetelésük alkalmával, körülbelül 2 1/2 km. távolságra visszahúzódva, a hegyoldalon, egy vedettebb helyen várta be a reggelt. Elcsigázottsága azonban ekkor még jobban fokozódott, úgy hogy képtelennek érezte magát egy újabb harc felvételére, miért is a guraápilori őrsre utba indult, hová d. u. 1/23 órakor bevont. Utólagos

megállapítások szerint, a katonák, a nagy hóban hátrahagyott nyomokból következtetve, a 309. számú határoszlop közelében Romániába szöktek. Boros csendőr hullája a legszorgosabb kutatás dacára sem volt eddig feltalálható. Úgy a támadó katonák nyomozása, mint szerencsétlen, hősi halált halt bajtársunk hullájának feltalálása iránt széleskörű intézkedések tétettek.

Adományok. A Hadszegélyző Hivatal részére lapunk útján újabban a következő adományok folytak be: Hoó Ferencz őrsvezető ez. őrmestertől 10 K, Vásárhelyi Zsigmond csendőrtől 5 K, Krecza László járásőrmestertől 4 K, Szabó Antal őrmestertől 10 K, Perlaki Győző csendőrtől 5 K, Zsigira Kandin, Nyikora Ambrus, Dreszner Mihály, Valuch István és Bányai Lajos népfelkötől 1—1 K. Rendeltetési helyére juttattuk.

Kérelem. Papp János, Borosjenőn (Arad megye) állomasozó csendőr kéri, hogy a vele együtt Domahida községben született Nyikita Ferencz és Hegedüs József csendőrök czimüket vele egy fontos ügyből kifolyólag mielőbb tudassák.

KÜLÖNFÉLÉK.

A mágnes a hadi-gyógyászat szolgálatában. A szemgyógyászatban már régóta és sikerrel használják a mágnest a szembe került vasszilánkok és egyéb fémbulladékok eltávolítására. Most azonban orvosaink már a katonai kórházakban is szelvében használják és főleg mágnes segélyével szedik, húzzák ki a sebesült katonák sebeiből a gránátszilánkokat. Koch doktor, egy német orvostanár, e célra egy különleges mágnetikus kutaszt szerkesztett s ezzel nyul be a löcsatornába, hogy a fém-szilánkokat vele kiszedje. Az eddigi tapasztalatok pedig azt igazolják, hogy ily módon és eszközzel a sebek megtisztítása könnyen és igen jól sikerül, ha tudniillik nem mélyen a bőr alá került gránátszilánkokról van szó, mert így egy kis bőrfelnyitással a mágnes minden vasfélét kihúz, míg ellenben a mélyebbre a szövetbe került szilánkokat csak úgy lehet kiszedni, ha nagyobb metszést csinálunk s onnét az eddigi módon szedjük ki. A mágnes-kutaszt ugyanis nem lehet, de nem is tanácsos a sértetlen szöveten át a testbe bocsátani, mert az csak a sebesült állapotát súlyosabbá tenné s esetleg a seb elmérgesedését okozhatná. Operációknál természetesen mágneses kést használni nem szabad.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi február hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásának elismeréséül:

Sándor József, a VIII. számú csendőrkerület állományába tartozó hadnagynak, a hadidiszitményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Adományoztatott:

a balkáni haderők parancsnoksága által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásának elismeréséül:

az I. osztályu ezüst vitézségi érem

Eisler István, a 40. számú honvédyaloghadosztály-parancsnoksághoz beosztott tábori csendőrnek.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1915 márczius hó 1-ével:

Nagy Sándor II. I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Szilágysomló.

Nyugállományba helyeztetett:

1915 márczius hó 1-ével:

Keresztély Mózes, I. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint „rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan”.

Választott lakhely: Kolozsvár.

Eldőléptettek:

a harctéren teljesített hasznos szolgálataik elismeréséül:

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Eldőlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk hetéteket takarékpénztári könyvecskére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el Intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2 Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási idői ki nem kóti, 5¹/₄% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Eldőleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézővények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket

1914 december hó 2-ával:

a cs. és kir. 54. gyaloghadosztályparancsnokság által:
csendőr ez. őrmesterré:

Varga István VI., m. kir. VI. számú esendőrkerület állományabeli esendőr;

1914 december hó 24-ével:

a cs. és kir. 4. hadsereg-hadtápparancsnokság táborig esendőr törzstiszteje által:

csendőr ez. őrmesterré:

Szvák Mihály, VIII. számú esendőrkerület állományabeli esendőr;

1915 február hó 1-ével:

A cs. és kir. Pflanzler-hadseregcsoporthoz táborig esendőr-osztályparancsnokság által:

csendőr ez. őrmesterekké:

Berényi János, Pekla Albert, Bogdánov Szvetozár, Laczkó Péter, Magda György és Galambos András, II. számú esendőrkerület állományabeli, továbbá

Nikolin Márk, Szalai József, Zsugonits József, Turupolyi Károly, Ferencs György, Jáger Sándor, Baranyai György, Nyul Sándor, Farkas Károly, Vendég Antal, Dorogi Mihály, Tóth István és Héizinger Imre esendőrök;

a cs. és kir. 3. hadsereg-parancsnokság által:

őrszervező ez. őrmesterré:

Lukács Imre, VI. számú esendőrkerületbeli esendőr, ez. őrmester;

a cs. és kir. 3. hadsereg-hadtápparancsnokság által:

őrmesterekké:

Magyar István I., Szabó István I. és Bécs Károly VI. számú esendőrkerületbeli, azután

Pap Győző és Győri András, VII. számú esendőrkerületbeli őrszervező ez. őrmesterek;

őrszervező ez. őrmesterekké:

Németh István XIV., Szabó József IV., Fendrik Károly, VI. számú esendőrkerületbeli, továbbá

Deák Ambrus és Benedekfi István VII. számú esendőrkerület állományabeli esendőr ez. őrmesterek.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. VII. számú esendőrkerület állományában:

Ábrahám István, Bokor Mihály, Bartos Mihály, Bege Imre, Bedő Dániel, Deák Mihály, Filimon Miklós, Kilyén László, Kopacz Dénes, Kovács Balázs, Keresztes S. Mózes, Nagy Albert, Szűcs Ferencz I., Simon Sándor,

Salamon Arnold, Sztás András, Varga János III., Fodor Boér István, Nagy Sámuel, Császár Balázs, Miklós Ferencz, Balog Albert I., Bányai Ferencz, Teleki Zoltán, Mezei József, Séra Dávid, Pál Albert, Mihály Péter, Tamás István, Papp József, Csörgő Péter, Antal Vazul, Pozsonyi Gábor, Borecsa Pál, Tamás Sándor, Bokor Tivadár, Lukács Imre, Vajas Gergely, László Imre, Orbán János, Szombath Péter, Bács Mihály, Gödri Zsigmond, Péter Vilmos, Szekeres Ferencz esendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

A m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában: Szujó Imre esendőr, az általa lovagolt szolgálati ló után, az első három évre illetékes 3 db. 10 K-s arany jutalomdíjban.

HEGEDÜ

csodásan tisztá erős hangú
6 korona és feljebb.
Mester műhegedűk rész-
letre is. Romlottakat művé-
szieszen javít. Árjegyzék az
összes hangszerekről ingyen.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár
Buda pest, VIII., Rákóczi-ut 71. sz.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postlelon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklő beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Nyomtatványok
Sapkák
Keztyűk
Kardbojt
Celluloid kezelő és nyakra való
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló előjegyzési naptárainkat csakis megrendelésre küldhetjük ingyen. Megrendelés nélkül portómentesen nem küldhetők. Egyben értesítjük, hogy a Rendeleti Közlönyök, Csendőrségi Rendeleti Közlönyök, Vasárnapi Könyv és Alkoholtizmus című könyveket olcsó árban és gyorsan be- kötjük, kérjük ezek beküldését.